

משמר המפרצת

זה קורה בפתאומיות ומסתתים לרוב במוות: מפרצת בטחול של נשים בהיריון. אסתר שטורמן (34) היא אחת מבנות המזל ששרדו את התופעה, אבל מאבקה לחיים הצריך מאמצים כבירים מהצוות הרפואי בבית החולים ברזילי

העליונה. "הכירורגים איתרו שמקור הדימום בטחול וכרתו אותו", מספר פרופ' ענתבי, "היא איברה דם בכמויות אדירות וכל שביריד של שנייה היה קריי טי. המצב היה עלול לצאת משליטה ולהסתיים חלילה בטרגדיה". אסתר נזקקה ללא פחות מ-18 מנות דם כדי שמצבה יתייצב מעט.

התופעה שממנה סבלה אסתר היא מפרצת בעורק הטחול. "תדמינו צמיג של מכונית שאתם מזהים בו התרחבות, שעומדת להפוך לקרע ולהוציא ממנו את האוויר. זה בלשון ציורית מה שקרה לה", מסביר פרופ' ענתבי, "להתרחבות עורק הטחול, ככל עורק אחר בגוף, אין כל סימני אזהרה מוקדמים. לכן, לפי הסטטיסטיקה בספרות הרפואית, 75 אחוז ממקרי מפרצת הטחול בהיריון מסתיימים במות היולדת וב-95 אחוז מהמקרים, נפטר גם העובר". אסתר ניצחה את הסטטיסטיקה. אחרי הניתוח, כשהיא מורדמת ומונשמת, היא הועברה ליחידה לטיפול נמרץ. "בערב נתנו לי להיכנס אליה", משחזר ולדימיר, "קיבלתי שוק. מכל חור יצא צינוה".

היא הייתה מורדמת ונפוחה ממנות הדם הרבות שקיבלה, ואמרו לי שהמצב מסוכן ויש חשש לסיבוכים".

יממה אחר כך עברה אסתר ניתוח נוסף לסגירת הבטן. במשך יומיים נוספים היא נאבקה על חייה, עד שמצבה התייצב. "העי ראו אותי בטיפול נמרץ כשאני לא מודעת בכלל לדרמה שעברתי", היא מספרת, "רק אחרי שבוע הרשו לי לבקר את התינוק בפגייה. מרגע שראיתי אותו ידעתי שאתגבר על כל החולשה הקשה. חשבתי גם על הילדים בבית, וכמה שאני חסרה להם, וידעתי באינסטינקט של אמא שאעשה הכל להיות איתו ואיתם".

ariela-a@yediote.co.il

אסתר וולדימיר שטורמן. "להתרחבות עורק הטחול, ככל עורק אחר בגוף, אין כל סימני אזהרה מוקדמים"

הילדים מהגן. לפתע קיבל שיחה מבית החולים. "אמרו לי שאשתי בחרר ניתוח ומצבה קשה וביקשו שאגיע. לא מסרו שום פרט נוסף. השארתי את הילדים אצל חמותי וטסתי לברזילי", הוא משחזר.

פרופסור אייל ענתבי, מנהל המערך למיילדות וגינקולוגיה במרכז הרפואי ברזילי באשקלון, היה באותו יום בביתו והוועק להגיע. במקביל זומנו למקום בכירים נוספים, ובהם פרופסור בוריס יופה, לשעבר מנהל מחלקת כירורגית, וד"ר יפית חרף, מומחה בכלי דם. "כשהגעתי", מספר ענתבי, "הגינקולוגית ר"ר אלה איבשיני עירכנה אותי שמצבה של היולדת הידרדר ושכבר בחדר הלידה התגלו סימני מצוקה חמורים בעובר, על רקע לא ברור, והוא נזקק לחמצן ולטיפול מיידי של רופא ילדים. בעת ביצוע הניתוח הקיסרי, שנערך בשל מצוקה עוברית, הבחין המנתח בהיפרדות שליה, ולכן ייחס לכך את מצבו הקשה של העובר".

כחצי שעה אחרי הניתוח

כשהיא עריין חלשה, נפוחה ומתאוששת בביתה ממפרצת שסיכנה את חייה ומאשפוז טראומתי, אסתר שטורמן מודה לאל על מזלה הטוב. "זה הכי לא

מוכן מאליו שהצילו אותי ברקה שאחרי ה-90, כשרק פסיק מפריד בין זה שאני בחיים לבין סיפור מהסוג של, 'יולדת נפטרה חצי שעה אחרי שילדה'", היא אומרת.

כדרכן של רמות, גם לזו הייתה התחלה בנאלית. לפני כשלושה שבועות, באחד מימי השישי, שטורמן (34), אם לשלושה שהייתה בשבוע ה-35 להריונה, קמה לעוד בוקר רגיל. "אני ובעלי ולדימיר הכנו את הילדים והתחלנו לפזר אותם", משחזרת אסתר, "יצאתי ממושב הנהג, הוצאתי את הקטנה ולקחתי אותה לגן. בדרך חזרה לאוטו, כאב חר ופתאומי שלא מהעולם הזה חתך לי את אמצע הבטן. אבל בואו, אישה שעברה כבר שלושה הריונות לא עושה עניין מכאב, ולכן חשבתי שאולי נתפס לי שריר מתנועה מהירה או לא נכונה".

תוך שניות היא נתקפה בקוצר נשימה. כשהיא מקופלת ונאנחת, הגיעה אסתר חזרה למכונית, התיישבה בכיסא הנהג וביקשה מבעלה מים. "הדרך מהמכונית לגן ממש קצרה, כשהיא הלכה עם היולדה הכל היה תקין, ופתאום, אחרי דקות, אשתי מבקשת מים וקרובה להתמוטטות", תיאר ולדימיר.

בעודה ממתינה לבעלה שיחזור עם המים, היא ביקשה מבנה הגדול, שהיה איתם במכונית, שימהר להזעיק את מד"א. "בעלי הגיע בינתיים וביקשתי ממנו שישפוך עליי את המים, כי הרגשתי שאני עומדת לטבוע", היא אומרת, "הוא הוריד את מושב הנהג למצב שכיבה וככה חיכינו לאמבולנס".

צוות הניידת עידכן את בית החולים, ומיד עם הגעתם לשם הוכנסה אסתר לחדר לידה. "מה שאני זוכרת זה שהורירי ממני במהירות את הבגדים ואז ככל הנראה התעלפתי, כי התמונה הזכורה הבאה היא כבר מהיחידה לטיפול נמרץ", היא מספרת.

לבעלה לא איפשרו להיות איתה. "רי מהר יצאה אליי אחות ועירכנה שהתינוק, במשקל 3.75 ק"ג, חולץ בניתוח קיסרי, נברק על ידי רופא והועבר לפגייה", מספר ולדימיר, "חיכייתי שאשתי תתאושש ושאוכל להיות על ידה". שעה חלפה. ולדימיר מיהר להוציא את

מפרצת - קרע בעורק שעלול להוביל למוות

- מפרצת היא קרע פתאומי בעורק, שגורם לדימום מסיבי ועלול לסכן חיים.
- ככל הירוע, שינויים שחלים במחזור הדם ובכלי הדם במהלך ההיריון עלולים לגרום למפרצת בעורק הטחול.
- אגב, מפרצת באבי העורקים היא תופעה שכוחה יתה. מפרצת שכזו הביאה למוותו של אריק איינשטיין.

הקיסרי, כשאסתר בהשגחה, התחילו הסימנים למצוקה שלה. "תוך שניות חלה הידרדרות במצבה. לחץ הדם שלה ירד, הדופק עלה, הבנו שהיא נכנסה להלם רפואי וגילגלנו אותה לחדר ניתוח", מתאר פרופסור ענתבי.

"אני יושב מחוץ לחדר ניתוח והפרופסור מבשר לי שמצבה אנוש ושהם מתקשים להתגבר על הדימום", מתאר ולדימיר, "לא ידעתי מה קורה איתי. יצאתי בבוקר עם אישה בריאה לפזר את הילדים, ותוך שעות היא במצב קריטי והתינוק במצוקה. איך אפשר לעכל מהפך רע כזה?"

בפתחת בטן שבוצעה הבחין צוות הרופאים הרב-תחומי בדימום שמקורו בבטן